

Henk Hogeveen: 'Kosten mastitis verdubbelen in post-quotumtijdperk'

Gezonde uiers goed voor koe en portemonnee

Op veel bedrijven is mastitis een onderschatte kostenpost waarbij een bedrijfsspecifieke aanpak op basis van beschikbare data loont. Dit bleek tijdens de masterclass uiergezondheid voor dierenartsen, georganiseerd door Gezondheidsdienst voor Dieren en DeLaval in Steenwijk.

tekst **Diane Versteeg**

Herman Barkema:
'Stoppen met mpr
zou verboden
moeten worden'

Sofie Piepers:
'Vaarzenmastitis
beperken begint
al bij jongvee'

Groeiende bedrijven en toenemende automatisering stellen andere eisen aan vee-stapelmanagement. Daarnaast kijken de maatschappij en in het verlengde daarvan de afnemers van melkproducten over de schouder van de melkveehouder en dierenarts mee. Het waren onderwerpen die aan bod kwamen tijdens de masterclass uiergezondheid in Steenwijk die de Gezondheidsdienst voor Dieren en DeLaval organiseerden.

Namens FrieslandCampina beschreef Hanneke van Wichen, beleidsmedewerker kwaliteitszaken, de markt waarin de zuivelsector opereert: 'Prestaties op het gebied van kwali-

teit, transparantie, duurzaamheid en weidegang bepalen de keuze van afnemers van onze melkproducten. Dit gaat om de hele keten: van boerderij tot eindproduct. Om de positie als nummer-één-leverancier te behouden komen wij met het duurzaamheidsprogramma Foqus Planet tegemoet aan de eisen van onze afnemers. Voor diergezondheid en dierwelzijn is, naast levensduur, een laag celgetal een belangrijke indicator van uiergezondheid.'

Antibioticareductie

Herman Barkema, professor diergeneeskunde aan de universiteit van Calgary, bena-

drukte dat Nederland vooroploopt als het gaat om selectief droogzetten en antibioticareductie. 'Koester deze positie, maar zie dit niet als vanzelfsprekend. Richting de maatschappij moet de sector zijn goede wil blijven tonen. Bovendien is mastitis pijnlijk voor de koe. Vanuit het oogpunt van dierwelzijn is voorkomen én verkorten van de infectie noodzakelijk.'

Kosten verdubbelen

Ook economisch gezien zijn een laag celgetal en een goede uiergezondheid interessant. 'Veel bedrijven onderschatten de kosten van mastitis', stelde Henk Hogeveen, hoogleraar bedrijfseconomie aan Wageningen UR. 'Directe kosten voor medicijnen, het bezoek van de dierenarts en melkgeldkorting zien veehouders wel. Maar juist de grootste kostenposten, zoals productiederving en vervroegde afvoer, hebben ze onvoldoende in beeld. Zonder melkquotum verdubbelen de kosten van mastitis per liter melk van 12 naar 25 cent.'

Voorkomen is altijd beter dan genezen en dat begint al bij het jongvee. Sofie Piepers, onderzoeker aan de Universiteit Gent: 'Bij vaarzen is 77 procent nog vóór afkalven geïnfecteerd met een bacterie

die mastitis kan veroorzaken. Of die infectie daadwerkelijk tot mastitis leidt, is onder meer afhankelijk van de weerstand van het dier.'

Daarnaast kan de veehouder volgens Pieper zelf het verschil maken door de verspreiding van mastitisbacteriën te beperken en de infectiedruk te verminderen. 'Schone en droge jongveehuisvesting is belangrijk. Ontsmet de spenen vanaf ongeveer tien dagen voor afkalven door te sprayen. Treedt er toch mastitis op, overweeg dan ook een bacteriologisch onderzoek voordat je gaat behandelen.'

Data uit robots

Mastitismonitoring vindt in de toekomst vooral plaats op bedrijfsniveau, verwacht de GD. 'Naast het bacteriologisch onderzoek gaan we meer gebruik maken van gevoeligheidsbepaling op bedrijfsniveau', zei Theo Lam, manager research & development bij de Gezondheidsdienst voor Dieren.

De mpr-uitslag is nog steeds de snelste en meest eenvoudige manier om een bedrijfsspecifieke aanpak te formuleren. Met een relatief eenvoudige regressieanalyse van het percentage nieuwe hoogcelgetalgevallen en het percentage verhoogdcelgetalgevallen is het mogelijk te bepalen of de oorzaak van mastitis vooral koe- of omgevingsgebonden is. Barkema sluit af: 'Ik kan niet genoeg benadrukken dat melkrobots weliswaar veel data leveren, maar deze data kunnen de bestaande mpr-gegevens niet volledig vervangen. Stoppen met mpr-deelname zou daarom verboden moeten worden.'